

Nuorisovaliokunnan lausunto koskien Kauniaisten ehkäisevän päihdetyön ohjelma vuosille 2018-2022

98/05.15.00/2018

NUORV 18.04.2018 § 12

Lisätiedot:

kulttuuri- ja vapaa-aikapäällikkö Anders Lindholm-Ahlefeldt,
puh. 050 366 4251
etunimi.sukunimi@kauniainen.fi

Sosiaali- ja terveysvaliokunta on 13.03.2018 (§ 17) omalta osaltaan hyväksynyt Kauniaisten ehkäisevän päihdetyön ohjelman vuosille 2018 - 2022 (**liite**) ja pyytänyt nuorisovaliokunnalta lausuntoa ohjelmasta siltä osin, kun asia koskee nuorisopalveluiden toimintaa.

Ehkäisevä päihdetyö on osa kunnan lakisäätteistä hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä. Se on lakisäätteistä (523/2015;1326/2010) toimintaa, jolla ehkäistään ja vähennetään alkoholin, tupakka- ja nikotiinituotteiden ja huumeiden käyttöä ja ongelmallista rahapelaamista sekä niistä aiheutuvia terveydellisiä, sosiaalisia ja yhteiskunnallisia haittoja. Ehkäisevän päihdetyön kohteena on koko väestö.

Ehkäisevän päihdetyön järjestämistä koskeva laki määrittää kunnan järjestämisvastuun lisäksi sen tehtävät ehkäisevässä päihdetyössä. Kuntien ehkäisevään päihdetyöhön sovelletaan lisäksi terveydenhuoltolain 11 ja 12 §:ssä säädetyllä tavalla terveyden ja hyvinvoinnin edistämisestä ja sitä koskevasta suunnittelusta ja raportoinnista. Maakunnat toimivat tulevaisuudessa aluetasolla antaen asiantuntijatukea kunnille, mutta paikallinen vastuu säilyy kunnilla.

Poikkihallinnollisessa Tejo-työryhmässä valmisteltu suunnitelma kunnalle asetetun ehkäisevän päihdetyön tehtävän tueksi tekee näkyväksi kaupungin eri toimijoiden osaamisen, niiden toteuttaman ehkäisevän päihdetyön sekä työnjaon ja kehittämis- ja yhteistyötarpeet strategiakauden aikana.

Ehkäisevän päihdetyön ohjelma on osa kaupungin strategiaa. Se liittyy kohtaan Aktiivinen kuntalainen - Kauniaislaisten hyvinvointi ja terveys paranevat ja terveyserot kaventuvat, 2018-2022, jonka yhtenä alakohtana on "Ehkäisevän päihdetyön ohjelman toteuttaminen".

Ohjelmaan kirjatut tavoitteet ja niitä tukevat toimenpiteet on asetettu päihdetilanteen, paikallisten olosuhteiden sekä paikallista toimintaa tukevan Ehkäisevän päihdetyön ohjelman pohjalta (STM 2015). Tavoitteita asetettaessa on huomioitu myös edellisen ehkäisevän päihdetyön strategian toteutuminen ja siitä esille nousseet kehittämiskohteet.

Ohjelmassa on kuusi ehkäisevää päihdetyötä viitoittavaa painopistettä: rakenteiden määrittely; haitoista viestiminen; riskikäytön ja haittojen tunnistaminen ja tuen tarjoaminen varhaisessa vaiheessa; haittojen ehkäisy; ehkäisevän päihdetyön osaamisen varmistaminen ja yhteistyön rakenteiden luominen yhteistyökumppanien kanssa. Ohjelmassa on kuvattu Kauniaisissa

käytössä olevat ehkäisevän päihdetyön menetelmät erilaisissa ympäristöissä ja hallinnonaloilla. Vuonna 2018 on tarkoitus arvioida menetelmien ajantasaisuus ja vaikuttavuus sekä kartoittaa ehkäisevän päihdetyön osaamistarpeet.

Toimenpiteiden edistymistä seurataan vuosittain tilinpäätösprosessin yhteydessä ja siitä raportoidaan säännöllisesti vuosittain suppeassa ja valtuustokausittain laajassa hyvinvointikertomuksessa käyttäen sovittuja indikaattoreita.

Ehkäisevää päihdetyötä koskevan lain 5§ mukaan kunnan tulee paitsi organisoida tarpeenmukainen ehkäisevän päihdetyön mukainen toiminta alueellaan, myös nimetä ehkäisevästä päihdetyöstä vastaava kuntalainen toimielin. Toimielin voi vastuuttaa tehtävät ja niiden koordinoinnin kunnan monialaiselle työryhmälle. Toimielimen tulee varmistaa, että kunnan hallinnonalat toteuttavat ehkäisevää päihdetyötä ja että kunta huolehtii päihdeolojen seurannasta ja sitä koskevasti tiedotuksesta sekä siitä, että päihdehaittoja ja niiden vähentämistä koskevaa tietoa tarjotaan kuntalaisille.

Ehkäisevästä päihdetyöstä vastaavana toimielimenä on toiminut sosiaali- ja terveystieteiden valtiokunta ja tehtävistä ja niiden koordinoinnista on vastannut monialainen Tejo-työryhmä. Sote-uudistusta ennakoivissa suunnitelmassa esitetään, että vastuulliseksi toimielimeksi nimetään kaupunginhallitus, joka voisi edelleen vastuuttaa tehtävät ja niiden koordinoinnin monialaiselle työryhmälle.

Sivistystoimenjohtajan sij.:

Nuorisovaltiokunta antaa seuraavan lausunnon sosiaali- ja terveystieteiden valtiokunnalle koskien Kauniaisten ehkäisevän päihdetyön ohjelmaa vuosille 2018 - 2022:

Nuorisotyön näkökulmasta ehkäisevä päihdetyö on erittäin tärkeää osa jokapäiväistä toimintaa. Nuorten opastaminen, tukeminen ja terveiden elämäntapojen edistäminen kuuluu niin ikään nuorisohjaajien toimenkuvaan ja yhteistyö on monimuotoinen ja monialainen yli hallinto-, sektori-, kunta- ja valtakuntarajojen.

Myös vapaa-ajan avustuksia myönnettäessä ehkäisevä päihdetyö huomioidaan ja Kauniaisissa nuorten toimintaan liittyviä yhteisöjä kannustetaan huolehtimaan ehkäisevästä päihdetyöstä - opastusta ja tukea annetaan tarvittaessa tapauskohtaisesti.

Jatkuva moniulotteinen dialogi Kauniaisissa toimivien tahojen keskuudessa on onnistumisen ehto. Lannistumaton valistustyö, opettaminen ja keskustelu varhaisesta iästä aikuisuuteen asti, on lasten ja nuorten hyvinvoinnin kannalta elintärkeää vanhemmuuden tukemista unohtamatta.

Päätös:

Päätösehdotus hyväksyttiin.